EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 23.9.2020
COM(2020) 618 final

KOMISJONI TEATIS

Tõhustatud järelevalve ajakohastatud aruanne – Kreeka, september 2020

{COM(2020) 618 final} - {SWD(2020) 208 final}

TAUSTTEAVE

Kreeka majandusarengut ja -poliitikat jälgitakse majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta raames ja tõhustatud järelevalve raamistiku alusel vastavalt määrusele (EL) nr 472/2013[1]. Kreeka üle tõhustatud järelevalve tegemisel[2] tunnistatakse asjaolu, et Kreeka peab jätkama meetmete rakendamist, et tegeleda majandus- ja finantsraskuste allikate või võimalike allikatega, ning rakendama ühtlasi struktuurireforme jõulise ja kestliku majanduskasvu toetamiseks.

Tõhustatud järelevalve moodustab tervikliku raamistiku majandusarengu jälgimiseks ja majanduse kestlikuks taastumiseks vajaliku poliitika rakendamiseks. See võimaldab korrapäraselt hinnata Kreeka viimase aja majandus- ja finantsarengut ning jälgida valitsemissektori rahastamistingimusi ja ajakohastada võla jätkusuutlikkuse analüüsi. Lisaks loob tõhustatud järelevalve raamistiku selle hindamiseks, kuidas Kreeka on täitnud 22. juunil 2018 eurorühma ees võetud üldist kohustust jätkata Euroopa stabiilsusmehhanismi programmi raames vastu võetud reforme ja viia need lõpule ning tagada, et finantsabiprogrammide raames vastu võetud oluliste reformide eesmärke järgitakse. Sellest tulenevalt jälgitakse tõhustatud järelevalve kaudu selliste konkreetsete kohustuste täitmist, mille eesmärk on viia kokkulepitud tähtaegadeks – mis ulatuvad 2022. aasta keskpaigani – lõpule peamised struktuurireformid, mida alustati programmi raames järgmises kuues põhivaldkonnas: i) eelarvepoliitika ja struktuurne eelarvepoliitika, ii) sotsiaalhoolekanne, iii) finantsstabiilsus, iv) töö- ja tooteturud, v) Kreeka varade ja osaluste haldamise amet (HCAP) ja erastamine ning vi) avaliku halduse ajakohastamine[3].

Käesolev aruanne on Kreeka tõhustatud järelevalve seitsmes aruanne. Aruanne põhineb 13.–14. juulil 2020 kaugtööna korraldatud kontrolli järeldustel ning regulaarsel dialoogil ametiasutustega. Kontrolli korraldas Euroopa Komisjon koostöös Euroopa Keskpangaga[4]; Rahvusvaheline Valuutafond osales programmijärgse järelevalve raames ning Euroopa stabiilsusmehhanism oma varajase hoiatamise süsteemi raames ja kooskõlas 27. aprilli 2018. aasta vastastikuse mõistmise memorandumiga Euroopa Komisjoni ja Euroopa stabiilsusmehhanismi töösuhete kohta. Käesolevas aruandes hinnatakse Kreeka poolt eurorühma ees võetud kohustuste täitmist seoses reformide lõpuleviimisega 2020. aasta keskpaigani. Käesolev aruanne ei puuduta poliitikaga seotud tingimustel põhinevate võlameetmete järgmise paketi aktiveerimist, mis võiks kooskõlas kokkuleppega avaldada aruanded kaks korda aastas toimuda kaheksanda aruande alusel. Kaheksas aruanne avaldatakse eeldatavasti novembris.

ÜLDINE HINNANG

Kreeka valitsusel on seni õnnestunud tõkestada koroonaviiruse pandeemia levikut ja kasutusele on võetud suur hulk meetmeid, et piirata selle sotsiaal-majanduslikke

---

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 472/2013, millega tugevdatakse majanduse ja eelarve järelevalvet euroala liikmesriikide üle, millel on või võivad tekkida tõsised raskused finantsstabiilsuse tagamisel (ELT L 140, 27.5.2013, lk 1).

[2] Komisjoni 29. juuli 2020. aasta rakendusotsus (EL) 2020/1142, mis käsitleb Kreeka üle tehtava tõhustatud järelevalve pikendamist (ELT L 248, 31.7.2020, lk 20–23).

[3] https://www.consilium.europa.eu/media/35749/z-councils-council-configurations-ecofin-eurogroup-2018-180621-specific-commitments-to-ensure-the-continuity-and-completion-of-reforms-adopted-under-the-esm-programme_2.pdf.

[4] Euroopa Keskpanga töötajad osalesid kontrollkäigul Euroopa Keskpanga pädevuse piires ning jagasid seega teadmisi finantssektori poliitika ja makromajanduse seisukohalt oluliste küsimuste kohta, nagu peamised eelarve-eesmärgid, jätkusuutlikkus ja rahastamisvajadused. Kontrollkäigule eelnes 2.–10. juulini 2020 toimunud tehniline missioon, mis korraldati samuti kaugtööna.

kulusid, kuid eelduste kohaselt kahjustab pandeemia majandust siiski tõsiselt. Pärast esimese laine tõkestamise meetmeid, mis kestsid maikuuni, on ametiasutused kohandanud eri sektorite suhtes kohaldatavate meetmete rangust pandeemia arengu põhjal. Nad on kasutusele võtnud suure hulga toetusmeetmeid ja reageerinud kiiresti tegelikele suundumustele, laiendades või muutes juba kehtivaid meetmeid või kehtestades pandeemia levides konkreetsete sektorite jaoks uued toetusmehhanismid. Sellest hoolimata on Kreeka töötuse määr endiselt ELi kõrgeim ja võttes arvesse suurt turismisektorit, samuti teenuste ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate suurt osakaalu üldisemalt, saab selle majandus tõenäoliselt rohkem kannatada kui mõnes teises liikmesriigis.

Hoolimata pandeemia põhjustatud ebasoodsatest asjaoludest on Kreeka viimastel kuudel teinud märkimisväärseid edusamme mitme olulise reformi puhul: eelkõige on valmis saanud kauaoodatud seadusandlik ettepanek maksejõuetust käsitlevate õigusaktide täielikuks uuendamiseks. Ametiasutused on kasutusele võtnud ka uue ulatuslikuma ajutise lühendatud tööaja programmi, mis võimaldab ettevõtetele paindlikkust tööaja kohandamisel ja töötajatele hüvitise maksmisel mittetöötatud tundide eest. ELi nimel toetab komisjon seda ja muid erakorralisi meetmeid, finantseerides neid eriolukorras töötuseriski leevendamiseks pakutava ajutise toetuse Euroopa rahastust (TERA)[5] kogusummas 2,7 miljardit eurot. Kõik need sammud on õigeaegsed, kuna koroonaviiruse puhang toob kaasa uusi probleeme nii finantssektorile kui ka tööturule, mis muudab üliolulisek tõhusate kohandamismehhanismide rolli.

Lisaks on tehtud suuri edusamme järgmistes valdkondades:

- investeerimislubade reform, millega kaotatakse häiringute liigitamise iganenud süsteem ja liigitatakse majandustegevused ümber ELi õigusaktidega ühtlustatud keskkonnakriteeriumide alusel, mis eeldatavasti vähendab märkimisväärselt tööstussektori koormust;

- energiapoliitika, pruunsöetehaste jätkuv käitusest kõrvaldamine ja edusammud seoses sihtmudeliga, kuigi selle kasutuselevõtt lükkus edasi, ning

- avalik haldus, kus oluline algatus tugevdada ametiisikute valimise eest vastutava sõltumatu asutuse suutlikkust on jõudnud vastuvõtmise viimasesse etappi ja avaliku sektori tippjuhtide ametissenimetamise avatud protsessi pikendatakse veelgi.

Valitsus on teinud suuri edusamme ka seoses muude reformidega, mis ei ole konkreetselt seotud eurorühma ees võetud kohustustega, kuid mis eeldatavasti mõjutavad märkimisväärselt ettevõtluskeskkonda ja investorite suhtumist. See hõlmab põhjalikku kutseharidusreformi ja edusamme digitaalse juhtimise arendamisel. Uues majanduskasvu strateegias, mis peaks varsti valmima, esitatakse eeldatavasti terve hulk laiahaardelisi meetmeid, et toetada majanduse taastumist ja kestlikku majanduskasvu. Lisaks on ametiasutused hakanud rakendama kokkulepitud meetmeid, et kiirendada avaliku sektori investeeringute rakendamist, mis on ülimalt oluline ka selleks, et toetada ELi vahendite kiiret kasutuselevõttu uue mitmeaastase finantsraamistiku ja taasterahastu „NextGenerationEU“ raames. Asjaolu, et Kreekale eeldatavasti eraldatakse taaste ja vastupidavuse rahastamisvahendist märkimisväärsel hulgal rahalisi vahendeid, rõhutab eelkõige seda, kui oluline on jätkata kiiresti peamisi reforme, sealhulgas projektide strateegilise registri ja

[5] Komisjoni 19. mai 2020. aasta määrus (EL) 2020/672.

projektide ettevalmistamise rahastu rakendamist, riigihankereformi ning korruptsioonivastase raamistiku edasist tugevdamist.

Hoolimata edusammudest on koroonaviiruse puhang märkimisväärselt mõjutanud mitut poliitikavaldkonda, suurendades mõnel juhul veelgi varasemaid viivitusi. Pandeemia ja sellega seotud tõkestamismeetmed on põhjustanud enneolematuid majandushäireid, mis õigustas prioriteetide viivitamatut kohandamist. Koroonaviiruse puhang mõjutas tõsiselt reformide rakendamise suutlikkust, eelkõige valdkondades, mis sõltuvad töömahukatest protsessidest, komiteede tööst ning seadusandlikest või kohtutoimingutest. Selle tulemusel on varem algatatud reformide edenemine ajutiselt peatunud mitmes valdkonnas, eelkõige võlgnevuste likvideerimise, avaliku sektori tulude haldamise, tervishoiu, katastriprojekti ja erastamiskava valdkonnas, mis mõnes neist on süvendanud eelnevaid rakendamisraskusi. Hoolimata suurtest edusammudest mitme seadusandliku algatuse vallas ei ole ametiasutused veel lõpule viinud ka mõnda finantssektoriga seotud reformi.

Aruandes jõutakse järeldusele, et hoolimata pandeemia põhjustatud ebasoodsatest asjaoludest, mis on paratamatult põhjustanud viivitusi mitme meetme rakendamisel, on Kreeka teinud edusamme oma reformikohustuste täitmisel. On tervitatav, et kõigi kohustuste täitmine on taas edenema hakanud, kuigi pandeemiast tingitud viivitused on paratamatult tinginud mõne kohustuse edasilükkamise kaugemasse tulevikku. Ametiasutusi kutsutakse üles jätkama vahendite mobiliseerimist eesmärgiga võtta kõik vajalikud meetmed selleks, et täita oma konkreetsed kohustused õigeaegselt kaheksanda tõhustatud järelevalve aruande jaoks, mis avaldatakse novembris ja millega seoses on ette nähtud poliitikaga seotud tingimustel põhinevate võlameetmete järgmise paketi väljamaksmine. See nõuab Kreeka ametiasutuste pidevaid jõupingutusi, eelkõige võlgnevuste, tervishoiu, erastamise ja finantssektori valdkonnas, kus on vaja võtta lisameetmeid.

MAKROMAJANDUSLIK ARENG

Koroonaviiruse pandeemia ja selle leviku tõkestamise meetmed tekitavad Kreeka majandusele eeldatavasti suurt kahju. Märtsi viimasest nädalast kuni mai lõpuni kehtinud vajalikel rangetel tõkestamismeetmetel on eeldatavasti kõige rohkem mõjutanud käesoleva aasta teises kvartali majandustegevust. Pandeemiast tugevalt mõjutatud sektorid, nagu turism ja transport, moodustavad märkimisväärse osa Kreeka ekspordist ja kogulisandväärtusest. Töötuse määr kasvas mais veebruarikuiselt 15,9 %-lt 17 %ni, katkestades alates 2013. aasta lõpust toimunud languse. Toetusmeetmed on aidanud töötust siiani kontrolli all hoida, kuid osutavad sellele, et tööturg on külmutatud. Leibkondade kasutada oleva tulu ja äriühingute kasumi vähenemine ning muutused tarbijakäitumises ja üldine ebakindlus mõjutavad eeldatavasti sisenõudlust. Tarbijahinnad peaksid 2020. aastal langema ja 2021. aastal koos majanduse taastumisega pisut tõusma. Üldiselt eeldatakse, et majandustegevus jääb 2020. aastal tunduvalt allapoole 2019. aasta taset ja taastub täielikult alles 2022. aastal pärast osalist tagasilangust 2021. aastal, kusjuures SKP kasvumäär on 2020. aastal –9 % ja 2021. aastal 6 %.

Valitsuse toetusmeetmed on aidanud kaitsta majandust ulatuslike pankrottide ja töökohtade kadumise eest. Valitsuse mitmekülgne toetus, mida antakse maksukoormuse 3,1 miljardi euro (1,9 % SKPst) suuruse vähendamise, töökohtade ja sissetulekute 4,1 miljardi euro (2,4 % SKPst) suuruse kaitse ning likviidsusraskuste 5,9 miljardi euro (3,5 % SKPst) suuruse leevendamise kaudu, on tasakaalustatud lähenemisviis, mis peaks aitama säilitada majanduskeskkonda ja aitama seeläbi kaasa majanduse taastumisele.

Ebakindlus pandeemia arengu ja seega selle majandusliku mõju suhtes on endiselt erakordselt suur. Ebakindlus ei puuduta mitte ainult pandeemiat ja selle levikut Kreekas ja kogu maailmas, vaid ka tulevasi meetmeid, mis võivad olla vajalikud viiruse leviku tõkestamiseks, samuti pikemaajalist piirangutest tulenevat majanduslikku mõju, muutunud tarbijakäitumist, võimalikke pankrotte ja hiljuti töötuks jäänud inimeste raskusi tööturule naasmisel. Nende mõjude tasakaalustamiseks ning reformidele, investeeringutele ja majanduskasvule vajaliku toetuse andmiseks oleks oluline võtta kiiresti kasutusele uued ELi toetusprogrammid, eelkõige taaste ja vastupidavuse rahastamisvahend. Hindamisel võetakse arvesse ka märkimisväärseid geopoliitilisi pingeid ja suurenevaid rändevooge, mis süvendavad ebakindlust.

EELARVE ARENG JA VÄLJAVAATED

Pärast viimast aruannet on 2020. aasta eelarveväljavaated halvenenud. Võttes arvesse Euroopa Komisjoni 2020. aasta suve vaheprognoosi ja alates 2020. aasta maist pandeemia tagajärgede leevendamiseks võetud peamisi meetmeid, prognoositakse esmaseks puudujäägiks 2020. aastal praegu ligikaudu 5,8 % SKPst. Need prognoosid ei hõlma veel riiginõukogu 14. juuli pensioniotsuse mõju ega kontrollikoja seni vastu võtmata otsust, mille kogukulu on praegu hinnanguliselt 0,8 % SKPst. 2021. aasta eelarvekava hindamise raames koostatakse eelarveprognoosi täielik ajakohastatud versioon.

Ametiasutused on pikendanud mõne varasema meetme kohaldamist veel mitme kuu võrra ja võtnud täiendavaid ajutisi meetmeid koroonaviiruse kriisiga tegelemiseks. Pidades silmas ettevõtjatele ette nähtud 2 miljardi euro suuruse laenupaketi täielikku kasutuselevõttu 2020. aasta juuliks, otsustas valitsus meedet pikendada ja avada platvorm taotluste kolmandaks vooruks, mis peaks toimuma septembris ja mille eeldatav rahastamispakett oleks 1 miljard eurot; veel üks voor võib toimuda aasta lõpus. Lisaks saab alates 2021. aasta jaanuarist tasuda edasi lükatud tähtajaga makse kuni 24 osamaksena. Samuti võtsid ametiasutused 2020. aasta mais vastu uue meetmepaketi, kuhu kuuluvad muu hulgas järgmised meetmed: 1) õigus vähendada äriühingu või üksikisiku tulumaksu ettemakseid käibe teatava vähenemise korral ettevõtete ja füüsilisest isikust ettevõtjate puhul (eeldatav mõju eelarvele 2020. aastal 0,9 % SKPst); 2) lühendatud tööaja programm ja muud tööhõive säilitamisele suunatud meetmed (eeldatav eelarvekulu 2020. aastal 0,6 % SKPst); 3) meetmed, mille eesmärk on leevendada mõju turismile sihtotstarbeliste sotsiaalturismi programmide ja laiendatud reklaamikampaania kaudu; 4) transpordi, jookide, turismipakettide ja kinopiletite käibemaksumäärade ajutine alandamine 24 %-lt 13 %-le ning 5) ajutise osamaksetoetuse kava kehtestamine seoses põhielukoha tagatisel võetud hüpoteeklaenude, tarbija- ja ärilaenudega selliste võlgnike jaoks, kellel on hüpoteek peamisele elukohale, mida koroonaviiruse pandeemia on rahaliselt mõjutanud. Kokkuvõttes on nende lisameetmete hinnanguline eelarvekulu 2020. aastal 1,8 % SKPst. Täiendavad ajutised meetmed järgmise aasta majanduse taastumise toetuseks kuulutati välja 12. septembril ja neid hinnatakse 2021. aasta eelarvekava hindamise raames.

Ametiasutused on laiendanud ka varem võetud meetmeid, millega antakse leibkondadele ja äriühingutele likviidsustoetust. Kreeka Arengupanga poolt väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele antavate laenude kaasrahastamise paketti on suurendatud 588 miljoni euro võrra ja selle kogusuurus on nüüd 838 miljonit eurot. Lisaks on pikendatud üksikisiku tulumaksu, äriühingu tulumaksu ja ühtse omandimaksu tasumise tähtaega (mis siiski ei mõjuta tekkepõhist eelarvetasakaalu).

Ametiasutused on taasalustanud tööd, et viia lõpule kinnisvara väärtuse üleriigiline ümberhindamine, mis on ühtse kinnisvaramaksu (ENFIA) alus; see on 2020. aasta keskpaiga konkreetne kohustus, mille lõpuleviimine on nüüd kavandatud 2021. aasta keskele. Koroonaviirusaegsete liikumispiirangute tõttu tekkisid aasta esimeses pooles vältimatud viivitused. Andmete kogumise ja nende kvaliteedi hindamisega seotud töö, mille tulemusel määratakse lõplikult kindlaks olemasolevate väärtustsoonide hinnad, peaks lõpule jõudma aasta lõpuks. Käesoleva aasta ENFIA (ühtse kinnisvaramaksu) hindamine põhineb seega peamiselt kinnisvaramaksu varasematel väärtustel. Olemasoleva väärtustsoonide süsteemi edasise laiendamisega kogu riigis tuleb tegeleda järgmise aasta jooksul ja selle uueks tähtajaks on määratud 2021. aasta keskpaik.

Eelarveprognoosiga seotud ebakindlus on endiselt märkimisväärne. Pandeemia ja sellega seotud tõkestamismeetmete areng põhjustab märkimisväärset ebakindlust makromajanduslike ning seega ka eelarvesuundumuste suhtes. Lisaks märtsis alanud koroonaviiruse pandeemiale võitleb Kreeka taas rändesurve suurenemise ja geopoliitiliste pingetega, mis võib tuua kaasa vajaduse lisarahastuse järele. Halvenenud majanduskeskkond tekitab riigigarantiidega seotud lisariske. Pealegi seisab riigi rahandus jätkuvalt silmitsi riskidega, mis on seotud käimasoleva kohtuvaidlusega riikliku kinnisvaraettevõtte vastu, kusjuures hiljutise vahekohtuotsuse kehtivuse küsimus on Ateena apellatsioonikohtus veel menetlemisel, maksed avaliku teenindamise kohustuste täitmise eest Kreeka Postile, mis võivad toimuda lähitulevikus, ja kontrollikoja menetluses olev otsus avaliku sektori pensionäridele tagasiulatuva hüvitise maksmise kohta ning riiginõukogu otsus lisapensionide ja hooajaliste lisatasude kohta (vt allpool). Positiivse poole pealt saab Kreeka eelduste kohaselt suurt kasu uutest rahastamisvahenditest, sealhulgas taaste ja vastupidavuse rahastamisvahendist, mille eesmärk on toetada investeeringuid ja reforme ELis järgmisel programmitöö perioodil ning mis eeldatavasti toetab majanduskasvu ja riigi rahanduse edasist arengut.

AVALIKU SEKTORI TULUDE HALDAMINE

Avaliku sektori tulude sõltumatu asutuse töötajate arv suurenes jätkuvalt mõõdukas tempos, kuigi jäi tublisti allapoole seatud eesmärke (konkreetne kohustus), samas kui üldise personalireformi elluviimisel on tehtud vähe edusamme. Teise kvartali lõpus oli töötajate arv 11 916, mis ei vasta 2019. aasta lõpuks eesmärgiks seatud 12 500 töötajale. Lisaks on ametiasutused vastu võtnud sätted, mille tulemusel on sõltumatu asutuse töötajaid viidud üle teistesse organitesse, mis muudab seatud personalieesmärkide saavutamise veelgi raskemaks. Inimressursside reform peaks märgatavalt hõlbustama sõltumatu asutuse suutlikkust leida ja hoida vajalikke hea kvalifikatsiooniga töötajaid ning selle lõpuleviimine sõltub palgaastmestikku käsitlevate õigusaktide vastuvõtmisest. Euroopa institutsioonid kutsusid ametiasutusi üles neid enne järgmist läbivaatamistähtaega vastu võtma.

Sõltumatu asutuse IT-raamistikku ja peakorterit puudutavates valdkondades on tehtud mitmesuguseid edusamme ning lähikuudel on kavas võtta olulisi lisameetmeid. Koostatud on IT-raamistiku tegevuskava ning sõltumatu asutuse pakutava elektroonilise raamatupidamise ja muude veebiteenuste platvormi „myDATA“ kasutuselevõtt peaks lõpule jõudma 2020. aasta oktoobriks. Edeneb sõltumatu asutuse peakorteri ühte asukohta üleviimise planeerimine. Uue hoone ehituse hange peaks algama 2021. aasta esimeses kvartalis.

Ette on valmistatud seaduseelnõu inimeste ebaseadusliku üle piiri toimetamise vastase raamistiku tugevdamiseks, sealhulgas sätted tegevust kooskõlastava keskuse tegevussuutlikkuse tugevdamiseks, ning see võetakse eeldatavasti vastu 2020. aasta oktoobris. Ebaseadusliku üle piiri toimetamise vastaseid jõupingutusi kooskõlastava keskuse

suutlikkust tugevdatakse uue ametnike valikumenetluse kehtestamisega, millega pikendatakse lähetust kuni kuue aastani, samal ajal kui struktuur on kindlalt lõimitud sõltumatu asutusega. Oluline on kiiresti vastu võtta esmased ja teisesed õigusaktid ning tagada sõltumatu asutuse piisav varustatus, et see saaks oma rolli tõhusalt täita.

Maksuvõlaga seotud vaidluste lahendamiseks on loodud rahandusministeeriumi pädevusse kuuluv ajutine komisjon. Vastuvõetud sätete kohaselt lõpeb komisjoni ametiaeg 2021. aasta juulis. Kuigi kokkulepitavad lahendused peaksid leevendama kohtusüsteemi koormust, on oluline, et uue komitee volitusi ei pikendata, kuna võib tekkida oht, et luuakse paralleelne süsteem vaidluste lahendamise direktoraadiga, mis on sõltumatu asutuse osa.

Pandeemia on seni piiratult mõjutanud avalik-õiguslike võlanõuete sissenõudmist. Mis puudutab maksuvõlgade sissenõudmist, siis teise kvartali tulemusi ei ole veel avaldatud, kuid vastavalt esialgsetele kuutulemustele 2020. aasta jaanuarist maini ei olnud maksekultuur üldiselt märkimisväärselt häiritud. Erinevalt eelmistest perioodidest ei täitnud sotsiaalkindlustusmaksete võla sissenõudmise ühiskeskus oma eesmärke, mis olid seatud enne koroonaviiruse pandeemiat.

RIIGI RAHANDUSE JUHTIMINE

Koroonaviiruse puhang on mõjutanud võlgnevuste likvideerimise tempot, suurendades varasemaid rakendamisraskusi. 2020. aasta juunis oli võlgade summa 1,5 miljardit eurot, mis on 667 miljonit eurot suurem 2019. aasta oktoobris vastu võetud võlgnevuste likvideerimise kavas seatud eesmärkidest. Selline areng kajastab ainult osaliselt pandeemia põhjustatud häireid töömahukates protsessides. Peamiste põhjuste seas on töötlemata pensionitaotluste hulga ootamatu kasv, mis suurendab 2021. aasta keskpaigaks menetletavaid summasid. Ametiasutused kohustusid ajakohastama oma kava 2020. aasta oktoobri lõpuks ja lisama üksikasjaliku teabe täiendavate kuhjunud pensiontaotluste menetlemise kohta. Siiski kulgeb mõne üliolulise struktuurimeetme – sealhulgas uute pensionitaotluste töötlemise ja heakskiitmise automatiseerimise ning ühtse sotsiaalkindlustusfondi (e-EFKA) digiteerimise – kohaldamine aruannete järgi üldjoontes kavakohaselt. Lisaks võtavad ja rakendavad ametiasutused mitmes allsektoris täiendavaid parandusmeetmeid, et korvata viivitusi ja saada võlgnevuste likvideerimise kava rakendamisega taas järje peale. Need jõupingutused keskenduvad eelkõige pensionidele, tervishoiule ja eelarvevälistele vahenditele ning järelevalveks kasutatavate IT-vahendite parandamisele. Ametiasutused eeldavad, et nende meetmete mõju kajastub augusti andmetes, mida hinnatakse järgmises tõhustatud järelevalve aruandes.

Käimas on Kreeka kontrollikoja soovitatud struktuurireformid maksesüsteemi parandamiseks, mis on 2021. aasta keskpaiga konkreetne kohustus. Endiselt on probleeme tervishoiusektori digiteerimise või keskse hankesüsteemi rakendamisega. Ametiasutused viimistlevad uut seadust, mis käsitleb kõiki avaliku halduse asjaomaseid sisekontrolli aspekte ühes õigusaktis ja mis on märkimisväärne edasiminek. Lisaks töötavad ametiasutused välja uut raamatupidamisarvestuse IT-raamistikku, et parandada makseprotsesse.

Ametiasutused on jätkanud vajalike sammude astumist riigikassa arvete süsteemi täielikuks väljaarendamiseks, et tõhustada rahavoogude jälgimist, samal ajal kui rahavoogude prognoosimisel, mis on 2020. aasta keskpaiga konkreetne kohustus, on koroonaviiruse pandeemia tõttu esinenud viivitusi. Riigikassa arvete süsteem toimib ja üksused, mis jäävad süsteemist välja, ei ole kogulikviidsuse seisukohast olulised.

Rahandusministeerium hindab üksuste vastavust likviidsuspuhvri eeskirjadele 2020. aasta oktoobri lõpuks, et täita edukalt see osa konkreetsest kohustusest. Ametiasutustel soovitatakse luua spetsiaalsed vahendid riskirühma kuuluvate üksuste hoolikaks jälgimiseks. Edenenud on paberil esitatud korralduste asendamine elektrooniliste korraldustega. Praeguse kassapõhise prognoosimise katseprojekti edenemine on aga koroonaviiruse pandeemia tõttu viibinud ja seda hinnatakse uuesti järgmises aruandes.

Kontoplaani reformi rakendamine (sealhulgas 2021. aasta keskpaiga ja 2022. aasta keskpaiga kohustused) kulgeb üldjoontes kavakohaselt, kuid selle kasutuselevõtmisega avaliku sektori investeeringute eelarves on endiselt probleeme. Käimas on kontoplaani reformi toetava uue IT-süsteemi hange ja ametiasutused on astunud lisasamme, et toetada kõnealuse reformi edenemist. Käimas on töö kontoplaani funktsionaalse liigitamisega vastavalt tulemuspõhise eelarvestamise raamistikule. Edusamme on tehtud ka kontoplaani klassifikatsiooni rakendamisel avaliku sektori investeeringute eelarve täitmise etapis, samas kui eelarve koostamise jaoks kasutatakse endiselt vähem üksikasjalikku klassifikaatorit. Ametiasutused kohustusid uurima potentsiaalseid täiustamisvõimalusi, kasutades selleks Euroopa Komisjoni pakutavat tehnilist tuge.

Ametiasutused valmistavad ette seaduse muutmise ettepanekut, et käsitleda riigihangete kõige pakilisemaid küsimusi, ning on astunud esimesi samme uue riigihankestrateegia vastuvõtmiseks 2021-2025. aastaks, mis aitaks kaasa avaliku sektori vahendite kestlikumale ja tõhusamale kasutamisele. Koroonaviirus mõjutas oluliselt seaduse vastuvõtmise esialgset ajakava ning nüüd on see kavas vastu võtta oktoobri lõpuks. Selles käsitletakse mitut olulist küsimust riigihangete õigusraamistikus. Selle täielik ja õigeaegne rakendamine on väga tähtis, kuna riigihangetel on oluline roll ka taaste ja vastupidamise rahastamisvahendi raha tõhusal haldamisel. Selleks soovitatakse ametiasutustel vastu võtta uue raamistiku rakendamise tegevuskava. Kreeka ühtse riigihankeasutuse juurde loodi komitee, mis tegutseb uue strateegia koordineerimise peasekretariaadi toel. Kehtestatud on ajakava strateegia ja tegevuskavade viimistlemiseks 2021. aasta veebruariks.

Ametiasutused on hakanud rakendama kokkulepitud meetmeid, et tegeleda viimastel aastatel täheldatud korduva investeerimiseelarve alatäitmisega. Projektide strateegilise registri omadused ja roll ning selle rakendamise ajakava lepiti kokku 2020. aasta juulis. See luuakse sõltumatu üksusena, mida koordineerib valitsuse eesistuja ja mis tegeleb prioriteetsete, üle 10 miljoni euro suuruste taristuprojektidega. Projektide ettevalmistamise rahastu aitab neid projekte ette valmistada ja ellu viia. Selle kasutuselevõtt ja üksikasjad on praegu väljatöötamisel. Oluline on tagada, et selle kasutuselevõtt kaitseb loodud sõltumatute institutsioonide õigusi ja pädevusi. Nende meetmete, sealhulgas avaliku sektori investeeringute eelarve järelevalve ja prognoosimise parandamise meetmete eesmärk on kasutada olemasolevaid vahendeid parimal võimalikul viisil ja kiirendada ELi vahendite kasutamist ning need on olulised ka selleks, et tagada taaste ja vastupidavuse rahastamisvahendi tõhus kasutuselevõtt. Kuigi nende rakendamine on abiks üksnes keskpikas perspektiivis, saab avaliku sektori investeeringute eelarve täitmine sel ja järgmistel aastatel kasu ka ELi vahendite suuremast kasutamisest, kuna praegune programmitöö periood on lõppjärgus, ning asjaolust, et mõnda pandeemiale reageerimiseks võetud meedet rahastatakse avaliku sektori investeeringute eelarvest.

Avaliku sektori investeeringute eelarve järelevalve ja prognoosimise tõhustamiseks 2019. aasta novembris vastu võetud tegevuskava rakendamine kulgeb kavakohaselt. Vastutavate ministeeriumide vahel toimub juba tihedam ja tõhusam andmevahetus ning kavakohaselt rakendatakse ka muid meetmeid. Kuigi koroonaviiruse puhang põhjustas

väiksemaid viivitusi, kavatsevad ametiasutused kõik tegevused esialgse tähtaja jooksul ellu viia.

VALITSEMISSEKTORI RAHASTAMINE

Kreeka riigivõlakirjade tootlus ja tootluse vahe vähenesid peaaegu kriisijärgsele madalale tasemele. Pikaajaliste võlakirjade tootluse vahe võrreldes Saksamaa võlakirjadega on alates 2020. aasta mai algusest vähenenud ligikaudu 250 baaspunkti võrra ja stabiliseerunud augustis viieaastase tähtajaga võlakirjade puhul tasemel alla ühe protsendipunkti. Tänu soodsatele rahastamistingimustele, mida toetas eurosüsteem Kreeka riigivõlakirju ostes, emiteeris riigi võlahaldusamet 2020. aasta juunis 10aastase tähtajaga võlakirja. Kõnealune võlakirjade enampakkumine avati edukalt uuesti 2020. aasta septembris.

Soodsad rahastamistingimused ja suured rahareservid pakuvad puhvrit, et katta rahastamisriske, mis on jätkuvalt märkimisväärsed. Eelarve rahastamisvajadused on pärast viimast aruannet märgatavalt suurenenud tulenevalt halvenenud makromajanduslikust keskkonnast, pandeemia majanduslike kulude tõkestamiseks võetud meetmetest ning hüvitiste maksmisest pensionäridele (vt allpool). Valitsemissektori rahareservid on endiselt märkimisväärsed, ületades juuni lõpus 31 miljardit eurot. Piisava rahapuhvri säilitamine koos kasvustrateegia väljatöötamisega aitab märkimisväärselt kaasa investorite hoiakute toetamisele.

SOTSIAALHOOLEKANNE

Ametiasutused teevad edusamme ühtse sotsiaalkindlustusfondi (EFKA) loomise lõpuleviimisel, mis on 2020. aasta keskpaiga konkreetne kohustus. Muu hulgas peaks 2020. aasta lõpuks olema rakendatud fondi digiüleminek e-EFKAks. Avaliku sektori pensionide ja täiendavate pensionide üksuste ühendamise esimene etapp on juba ellu viidud ning töötajad viiakse füüsiliselt üle aasta lõpuks, kuigi esialgu lükkus see pandeemia tõttu edasi. Seepärast lükatakse kohustus edasi 2020. aasta lõppu. Järelmeetmed, sealhulgas teatavate piirkondlike büroode loomine, tuleks lõpule viia 2021. aasta keskpaigaks. Pensionitaotluste digitaalne töötlemine on praegu katseetapis, kuid ametiasutused on kindlad, et eesmärk töödelda 2020. aasta juuni lõpuks digitaalselt 30 % peamistest pensionitaotlustest on täidetud.

Hiljutine riiginõukogu otsus annab nõude esitanud pensionäridele õiguse 2012. aasta pensionikärbete hüvitamisele ajavahemiku juuni 2015 kuni mai 2016 eest. Kuigi kohtuotsuse üksikasjalikuks avaldamiseks võib kuluda mitu nädalat, on teatatud, et hüvitis hõlmab 11kuulist ajavahemikku alates riiginõukogu eelmise otsuse avaldamisest 2015. aasta juunis kuni 2016. aasta reformi rakendamiseni 2016. aasta mais. Valitsus on otsustanud ennetada võimalikke tulevasi õiguslikke probleeme ja hüvitada kõigile erasektori pensionäridele nende põhipensionide kärped, olenemata sellest, kas nad olid taotluse esitanud või mitte. Selle kogukulu on 0,5 % SKPst. Valitsus on lubanud maksta hüvitist ka avaliku sektori pensionäridele pärast seda, kui kontrollikojas samal ajal arutatav juhtum on lõpule viidud. See tõstaks hüvitise kogukulu 0,8 %-le SKPst. Vajadus katta ka varasemad lisapensionide ja hooajaliste lisatasude kärped selgitatakse välja pärast seda, kui on avaldatud Euroopa Kohtu üksikasjalik otsus. Hüvitised on ühekordsed maksed, mis ei mõjuta pensionisüsteemi praegust toimimist ega tulevasi pensionikulusid. Seoses kontrollikoja hiljutise otsusega, millega antakse väikelastega meessoost ametnikele ennetähtaegselt pensionile jäämise õigus, eeldavad ametiasutused, et selle otsuse mõju on väike.

Reageerides 2020. aasta kevade koroonaviiruse puhangule, on ametiasutused pandeemiaga tegelemiseks märkimisväärselt tugevdanud tervishoiusüsteemi, seda muu hulgas digivahendite laialdasema kasutuse kaudu. See hõlmas intensiivravi voodikohtade kättesaadavuse suurendamist ja umbes viie tuhande lisatöötaja – nii arstide kui ka õdede – värbamist ning telemeditsiini arendamist. Tänu nende meetmete varajasele rakendamisele suutis Kreeka edukalt tõkestada viiruse levikut selle esimese laine ajal. Samuti võttis Kreeka kasutusele mitu digivahendit, mida saaks kasutada ka pärast pandeemia lõppu.

Esmase tervishoiusüsteemi ümberkujundamine, mis on 2020. aasta keskpaiga konkreetne kohustus, võtab rohkem aega, sest on vaja kajastada muutusi selle mõne põhielemendi rakendamises ja vältimatuid viivitusi, mis on tingitud vajadusest hallata pandeemiale reageerimist. Õigusaktide muudatused on alles koostamise etapis, kuid eeldatavasti võetakse need vastu 2021. aasta kevadeks. 2018. aastal alanud reformi eesmärk on luua terviklik esmatasandi tervishoiusüsteem, mille kohaselt tuleb kogu elanikkond registreerida perearsti juures, kellest saaks patsiendi esimene kontaktpunkt ja kes rakendaks kohustuslikku väravavahisüsteemi. Olemasoleva teabe põhjal on kavas enamik reformi elemente ümber kujundada ning süsteemi kasutuselevõtt peatatakse kuni uue rakendamismudeli määratlemiseni. Ametiasutusi ärgitatakse kiirendama kohustusliku registreerimise ja väravavahisüsteemi rakendamist, mis peaksid kokkuleppe kohaselt jääma iga uue süsteemi põhielementideks, kuna neil on keskne tähtsus tugeva ja hästi toimiva esmatasandi tervishoiusüsteemi edukal loomisel. Nende abil tagatakse võrdne juurdepääs ja kaitstakse elanikkonda pakkumisest tuleneva nõudluse ja selle välditava rahalise koormuse eest, mis on praeguses süsteemis kasvav mureallikas. Ametiasutused kavatsevad jätkata esmatasandi tervishoiuvõrgustiku väljaarendamist mitte varem kui 2021. aasta kevadel, võttes arvesse lühiajalist vajadust suunata jõupingutused praeguse probleemi lahendamisele, milleks on riikliku haigekassa palgatud perearstide arvu suurendamine. Pidades silmas koroonaviiruse kriisi ja arvestades esmatasandi tervishoiuüksuste, sealhulgas hiljuti ja kiiresti kasutusele võetud mobiilsete üksuste (KOMY) võtmerolli pandeemiale reageerimise toetamisel, muutus reform veelgi asjakohasemaks.

2020. aasta keskpaigaks võetud konkreetne kohustus seoses tsentraliseeritud hangetega on juba osaliselt ellu viidud ning tervishoiuhangetega tegelema hakkava riikliku terviseameti üldine ülesehitus edeneb, kuid pandeemiast tingitud viivituste tõttu ei ole see veel lõpule viidud. Tsentraliseeritud hankeid rakendatakse praegu peamiselt piirkondlikul tasandil; mõned on lõpetamisel ka riiklikul tasandil, kuigi suures osas puudutab see hankeid, mis käivitati eelmise süsteemi raames. Valmis õigusakti eelnõu, millega määratakse kindlaks ameti uus õigusraamistik ja mis on kavas aasta lõpuks vastu võtta. Ametiasutused jagasid ka 2020. aastal käivitatavate hangete tegevuskava, mille kohaselt on eesmärk teha 40 % haiglate kulutustest tsentraalselt, mis on 2022. aasta keskpaiga konkreetne kohustus ja endiselt saavutatav, ning ametiasutuste eesmärk on jõuda 2021. aasta esimeseks kvartaliks 30 %ni. Euroopa institutsioonid kutsusid ametiasutusi üles jätkama reformi toetamist, taasaktiveerides 2021. aasta jaanuaris hinnavaatluskeskuse, mis on seirevahend läbipaistvuse ja tõhususe suurendamiseks. Praegu on endiselt keeruline värvata ametile vajalike oskustega töötajaid, kuid seda võib hõlbustada lähikuudel vastu võetav uus õigusraamistik.

Tervishoiukulude puhul tekitavad muret üha suurenevad tagasinõutavad summad ja viivitused nende kogumisel. Varem vastu võetud struktuurimeetmete tugevdamine ja järjepidev rakendamine toetaks tõhusust ja juurdepääsu kvaliteetsetele tervishoiuteenustele. Näiteks on 2019. aastal tagasinõuded ravimite eest 36 % suuremad kui 2018. aastal ja peaaegu 65 % suuremad kui 2017. aastal. Erasektori tervishoiuteenuste osutajatele peaks 2018. ja 2019. aasta eest tagasinõutavate summade kogumine algama

2020. aasta novembris. Euroopa institutsioonid kutsuvad ametiasutusi üles võtma vastu vajalikud õigusaktid, mille alusel viia 2020. aasta oktoobriks lõpule sissenõudmise alustamiseks vajalikud seadusandlikud ja haldusmenetlused, et säilitada tagasinõudmise eelarveline usaldusväärsus, ning vaadata läbi tagasinõudmise praegune määratlus eesmärgiga võtta kasutusele riskijagamise komponent ja tõhustada stiimuleid, et vältida uute tagasinõudmiste teket ja piirata pakkumisest tulenevat nõudlust, vähendades seeläbi suurt omaosalust.

Sotsiaalse solidaarsissetuleku samba „Taasintegreerumine tööturule“ (kolmas sammas) ülesehitust kohandatakse seoses koroonaviiruse kriisiga ning uut raamistikku on olenevalt rahvatervisega seotud arengusuundadest kavas hakata kogu riigis rakendama 2020. aasta sügisel, kuigi see oli 2019. aasta lõpu konkreetne kohustus. 2019. aastal viidi riigi 32 omavalitsuses läbi katseprojekt, mille eesmärk oli tagada sotsiaalse toetuse ja tööturu aktiveerimisteenuste osutamine. Katseprojekti tulemusi hinnati seoses selle riikliku rakendamisega 2020. aastal. Koroonaviiruse puhangu tõttu oli siiski vaja kohandada avaliku tööturuasutuse (OAED) tööprotsesse uue olukorraga ning omakorda korrigeerida uue raamistiku riikliku kasutuselevõtu tingimusi. Kasutuselevõtt peaks algama 2020. aasta sügisel.

Mis puutub kohaliku ühistranspordi toetuste süsteemi läbivaatamisse, mis oli 2020. aasta keskpaiga erikohustus, võeti 2020. aasta juulis vastu uut süsteemi käsitlevad läbivaadatud esmased õigusaktid. Ettevalmistamisel on teisesed õigusaktid, mis võetakse vastu 2020. aasta septembris ning mille eesmärk on võimaldada subsideeritud ühistranspordipiletite regulaarset ja objektiivset hüvitamist Ateena ja Thessaloníki veoettevõtjatele.

Puuetega inimeste hüvitiste raamistiku reform edeneb kooskõlas selle varem kokkulepitud ümberkujundamisega, mis oli 2019. aasta keskpaiga konkreetne kohustus, aga mille täitmine võtab kauem aega. Kokkulepitud poliitikadokument peaks valmima 2020. aasta septembris ja katseprojekt peaks algama 2021. aasta alguses. Taotluste menetlemise elektrooniline süsteem on nüüd kättesaadav kolmes piirkonnas, kuid puuetega inimeste hindamiskeskuste tööd on mõjutanud pandeemia.

FINANTSSEKTORI ARENG

Finantssektor on talunud koroonaviiruse pandeemia esimesi mõjusid suhteliselt hästi tänu ametiasutuste poolt ja kogu ELis tehtavatele jõupingutustele säilitada kannatanud ettevõtete juurdepääs rahastamisele. Säilitatud on finantsturgude likviidsus ja majanduse rahastamine ning pangad on suutnud hoida rahastamiskulud hallatavatena hoolimata sellest, et pikaajalise tagamata rahastamise kulud on suurenenud. Seda on hõlbustanud eurosüsteemi sihtotstarbeliste pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide tingimuste lihtsustamine ja eurosüsteemi krediidioperatsioonide tagatisnõuete ajutine lihtsustamine, eelkõige loobumine Kreeka riigi võlakohustuste aktsepteerimisest tagatisena. 2020. aasta juuli andmed näitavad, et mittefinantsettevõtetele antavate pangalaenude vallas on taastumine isegi hoogustunud, ning ka väikestele, juriidilise isiku õigusteta äriühingutele antavate pangalaenude vallas on see hakanud kiiresti muutuma positiivseks, mis leevendab leibkondadele antavate pangalaenude jätkuvat vähenemist. See kajastab nii ettevõtjate jõupingutusi likviidsuspuhvrite loomisel kui ka erakorraliste toetusmeetmete väljamaksete alustamist. Kreeka äriühingud said kasu kahest Kreeka Arengupanga rakendatud kavast, st tagatisskeemist ja intressitoetuse skeemist uute äriühingute laenude jaoks, mis tekitasid suurt nõudlust. Lisaks on elujõulised äriühingud, peamiselt väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad, saanud otsest intressitoetust

olemasolevatelt nõuetekohaselt teenindatavatelt laenudelt. Eeldatakse, et nende kavadega toetatakse ettevõtjatele järgnevatel kuudel antavate laenude kasvu.

Laenude suhtes kehtestatud moratoorium koos järelevalveasutuse teatatud paindlikkusega viitab sellele, et pandeemia mõju pankade laenuportfellide kvaliteedile on sel aastal piiratud. Enam kui 10 % pankade kogulaenuportfellist on saanud kasu moratooriumist, mis kehtib praegu kuni 31. detsembrini. Neli süsteemselt olulist panka on märkimisväärselt parandanud oma 2020. aasta esimese kvartali tulemustes kajastatud väärtuse langust, kuid eraldiste vajadus muutub täies ulatuses ilmseks alles pärast moratooriumi lõppemist, mis võib tähendada 2021. aastaks langusriske. Eraldiste suurendamine võib avaldada survet Kreeka pankade niigi kehvale kasumiperspektiivile.

Väike kasumlikkus koos tulevaste väärtpaberistamiste kuludega võib lähitulevikus tekitada probleeme pankade kapitalipositsiooni seisukohast. Pankade keskmine esimese taseme põhiomavahendite määr langes 15,9 %-lt 2019. aasta lõpus 14,6 %ni 2020. aasta esimeses kvartalis, kuid jäi kapitalinõuetega kooskõlla. Vähenemine tulenes peamiselt iga aasta esimeses kvartalis kohaldatud usaldatavusnõuetega seotud üleminekueeskirjade rakendamisest. Edaspidi peab pankade kapitalipositsioon vastama kavandatud täiendavatele regulatiivsetele muudatustele ja viivislaenude tulevastele väärtpaberistamistele keskpikas perspektiivis. Pankade kapitali kvaliteet on edasilükkunud maksukrediidi suure summa tõttu endiselt kehv, samal ajal kui riigi ja pankade vastastikune sõltuvus võib lähikuudel veelgi suureneda.

Kuigi viivislaenude maht vähenes 2020. aasta alguses jätkuvalt, hakkab koroonaviiruse kriisi võimalik negatiivne mõju varade kvaliteedile ilmnema alles pärast moratooriumi lõppu. Kreeka pankade viivislaenude osakaal vähenes 2020. aasta esimeses kvartalis jätkuvalt, langedes 2020. aasta märtsis 39,6 %ni, ja väheneb eeldatavasti veelgi teises kvartalis, kui Heraklese kava[6] raames toimunud esimese väärtpaberistamise positiivne mõju ametlikult jõustub. Sellest hoolimata mõjutab pandeemia pankade viivislaenude vähendamise strateegiaid ja pankade sisemine suutlikkus laene elujõuliselt ümber korraldada on endiselt väike.

Osana finantspoliitika valdkonnas tehtavast pidevast tööst jälgitakse ja hinnatakse järgmisi meetmeid.

- **Ametiasutused kavatsevad peagi esitada parlamendile seaduseelnõu, mis toob kaasa maksejõuetusraamistiku põhjaliku uuendamise.** Uude maksejõuetusseadustikku koondatakse äriühingute ja füüsiliste isikute maksejõuetuse korrad ning võetakse üle ennetava saneerimise raamistikke käsitlevad ELi õigusaktid. Selle üldeesmärk on kiirendada võlgadest vabastamist, võimaldada võlausaldajatele kiiremaid tagasimakseid ning säilitada elujõulised äriühingud ennetava saneerimise raamistike abil. Headest rahvusvahelistest tavadest inspireerituna peaks see menetlusnõuete lihtsustamise ja elektroonilise platvormi kasutamise kaudu suurendama saneerimise tõhusust. Seadustik jõustub 1. jaanuaril 2021 ning nõuab märkimisväärse hulga teiseste õigusaktide vastuvõtmist, millega määratakse kindlaks kõnealuse reformi mõned tahud, ja IT-platvormi valmimist, mis mõlemad on pooleli.

[6] Tehing hõlmas 7,5 miljardi euro suuruse peamiselt viivisnõuetest koosnenud portfelli väärtpaberistamist. Heraklese kava raames eraldatud 12 miljardist eurost kasutati 2,4 miljardi euro eest riigigarantiisid. Kava, mis on avatud ja vabatahtlik kõikidele pankadele, algas 2019. aasta oktoobris ja kestab 18 kuud. Kaks teist süsteemselt olulist panka teevad ettevalmistusi, et hõlbustada kava raames kavandatud väärtpaberistamist, eesmärgiga viia see lõpule 2021. aasta esimeseks kvartaliks.

- **Samal ajal lubasid ametiasutused aeguda peamise elukoha kaitse kaval ja kohtuvälise restruktureerimise kaval, luues samal ajal haavatavas olukorras olevate võlgnike jaoks alternatiivsed sotsiaalkaitseskeemid.** Kõnealused kavad aegusid nõuetekohaselt vastavalt 31. juulil 2020 ja 30. aprillil 2020. Ühel ajal maksejõuetusraamistiku uuendamisega võtab valitsus kasutusele ka uued sotsiaalpoliitilised vahendid haavatavate võlgnike toetamiseks. Pankrotieelse menetluse kontekstis on haavatavatel võlgnikel, kellel on oma peamise elukohaga seotud laen ja kes on kannatanud ootamatult saamata jäänud tulu tõttu, võimalik saada ajutist toetust, mis peaks veelgi aitama kaasa viivislaenude vähendamisele ja vältima uute laenude kuhjumist. Moraaliriskiga seotud probleemide lahendamiseks hakatakse andma toetust nii nõuetekohaselt teenindatavaid kui ka viivislaene omavatele haavatavatele võlgnikele seaduses sätestatud tingimustel, välja arvatud need võlgnikud, kelle laen on üles öeldud rohkem kui üks aasta tagasi. Lisaks kehtestatakse seadustikuga müügi- ja tagasirendi erikord, mis võimaldab raskustes olevatel, aga toetuskõlblikel võlgnikel jääda oma peamisesse elukohta üürnikena ja saada lisatoetust üüri maksmise hõlbustamiseks. Selle kokkuleppega laiendatakse olemasolevat üüritoetuse maksmise skeemi ja seda rakendatakse erasektori üksuse kaudu. Erasektori agentuuril võib olla riigigarantii, et toetada juurdepääsu rahastamisele, kui seda peetakse vajalikuks.

- **Peagi esitavad ametiasutused parlamendile ka meetmed, mille eesmärk on kiiremini likvideerida leibkondade maksejõuetuse kuhjumist, mis on pandeemia ajal kohtumenetluste peatamise tõttu veelgi kasvanud.** Eelkõige kavatsevad nad elektroonilise platvormi kaudu viia läbi kaugistungite automaatse ümberajastamise ning lihtsustada menetlusi; lisaks on asutustest võlausaldajatele kättesaadav elektrooniline platvorm abikõlblikkuse kontrolliks ja strateegilistel kaalutlustel kohustuste täitmata jätmise filtreerimiseks, kuid seni on sellel olnud kuhjumise vähendamisel olnud vähe tulemusi. Vahepeal on seoses kohtumenetluste peatamisega pärast koroonaviiruse puhangu algust kohtuasjade kuhjumine veelgi suurenenud. Kuigi pandeemia on negatiivselt mõjutanud andmete esitamist selliste kuhjumiste kohta 2020. aasta teises kvartalis, võiks justiitsministeeriumis hiljuti loodud justiitsstatistika üksus hõlbustada usaldusväärsete andmete koondamist, töötlemist ja ühtset esitamist infotehnoloogia abil.

- **Ametiasutused kavatsevad võtta meetmeid, mille eesmärk on parandada e-oksjonite platvormi funktsionaalsust ja kasutajasõbralikkust ning lihtsustada asjaomaseid protsesse.** Meetmed võetakse eeldatavasti vastu 2020. aasta oktoobris ja need sisaldavad oksjoniametnike kohustust laadida e-oksjonite veebisaidile üles hindamisaruande koopia ja kinnisvara fotod. Muud meetmed võetakse kasutusele tsiviilkohtumenetluse seadustiku läbivaatamise käigus (vt allpool). E-oksjonite pidamine, mis peatati kohtute ja notaribüroode sulgemise tõttu koroonaviiruse pandeemia tõttu, jätkus 1. septembril, kuid eesmärk on peatada need haavatavate võlgnike puhul kuni 2020. aasta detsembri lõpuni, pidades silmas maksejõuetust käsitlevate õigusaktide ja nendega seotud sotsiaalpoliitika meetmete jõustumist 2021. aasta jaanuaris.

- **Seoses sissenõutud riigigarantiide kuhjumise likvideerimisega võtavad ametiasutused meetmeid pandeemiaga seotud viivituste täielikuks korvamiseks, kohustudes samal ajal veelgi kiirendama üldist töötlemis- ja maksegraafikut.** Vastukaaluks aasta esimesel poolel tekkinud viivitusele on ametiasutused ajakohastanud 2020. aasta teise poole likvideerimiseesmärke rohkem kui täielikult, suurendades samal ajal 2020. aasta üldist eesmärki 33 % võrra. Samuti teevad ametiasutused kavakohaselt kõik vajalikud struktuurilised parandused, sealhulgas seoses ministrite läbivaadatud otsusega

elektrooniliste failide hoidla kohta, koostalitlusvõime kohta kohalike maksuametitega ja töötajate ümberpaigutamise kohta.

- **Käimas on töö tsiviilkohtumenetluse seadustiku sihipäraste muudatuste vastuvõtmiseks.** Õigusakte koostav komitee peaks esitama õigusakti eelnõu 2021. aasta jaanuari lõpuks, nii et läbivaadatud seadustiku saaks vastu võtta 2021. aasta veebruari lõpuks ja see jõustuks kavakohaselt 2021. aasta septembris. Muudatusettepanekutes käsitletakse muu hulgas e-oksjonite hindade kohandamise taotlustega seotud küsimusi.

- **Parlamendile on esitatud tegevuse tulemuslikkuse tagamiseks sihipäraselt kohandatud edasilükkunud maksukrediiti käsitlevad esmased õigusaktid ja eeldatavasti võetakse need peatselt vastu.** Eesmärk on kõikidel juhtudel kaitsta pankade kapitali kahjumikatmisvõimet. Edasilükkunud maksukrediidi kasutamisega seotud täiendavaid tehnilisi ja menetluslikke aspekte, eelkõige kriisilahenduse puhul, selgitatakse vajaduse korral teisestes õigusaktides.

Kreeka finantsstabiilsuse fond suurendas oma jõupingutusi, et toetada süsteemselt olulisi panku viivislaenude vähendamise ja äritegevuse edendamise eesmärkide saavutamisel praeguses pandeemiast räsitud keskkonnas. Fondi ettepaneku alusel muutsid ametiasutused oma reguleerivat õigust, et kaitsta fondi omandiõigust süsteemselt oluliste pankade[7] struktuuri ümberkujundamise korral seoses käimasolevate väärtpaberistamistehingutega.

TÖÖTURG

Ametiasutused võtsid 2020. aasta juunis kasutusele uue ulatuslikuma ajutise lühendatud tööaja programmi (SYNERGASIA), mis võimaldab ettevõtjatele paindlikkust tööaja kohandamisel ja töötajatele hüvitise maksmisel mittetöötatud tundide eest. See kava peaks aitama märgatavalt kaasa tööturu kohanemisele koroonaviiruse puhangust põhjustatud šokiga. Programmi, mille hinnanguline maksumus on 440 miljonit eurot, võib rahastada eriolukorras töötuseriski leevendamiseks pakutava ajutise toetuse Euroopa rahastust (TERA), mille raames on komisjon teinud ettepaneku eraldada Kreekale kokku 2,7 miljardit eurot finantsabi.

Tööõiguse kodifitseerimise protsessi raames vaadatakse läbi kehtivate tööõigusaktide mõned aspektid ja ajakohastatakse neid. Need hõlmavad uusi töövorme (nt platvormitöö, koostöömajandus) reguleeriva uue raamistiku loomist ning muudatusi, mille abil eristada kontrolli- ja lepitusülesandeid kooskõlas Rahvusvahelise Tööbüroo soovitustega. Tööõigusaktid esitatakse parlamendile eeldatavasti 2020. aasta oktoobris ja need kodifitseeritakse 2020. aasta novembris.

Ametiasutused jätkavad oma ulatuslike hariduspoliitikakavade elluviimist 2020. aasta juunis vastu võetud riigikoolide reformiga ning märkimisväärsete edusammudega kutsehariduse ja -koolituse valdkonnas. Riigikoolide ajakohastamise seaduse eesmärk on muu hulgas edendada pehmeid oskusi, digikirjaoskust, võõrkeelte õppimist ja kooliüksuste hindamist. Samal ajal on praegu väljatöötamisel oleva ulatusliku kutsehariduse ja -koolituse reformi eesmärk parandada pakutava hariduse kvaliteeti, suurendada selle tee valinud õpilaste osakaalu ning siduda kutseharidus ja elukestev õpe paremini tööturu vajadustega.

[7] Seda õiguslikku muudatust oli vaja selleks, et kõrvaldada igasugune õiguskindlusetus selle suhtes, kas fond saab täielikult kasutada oma seadusjärgseid õigusi üksustes, mis on loodud pärast pankade struktuuri ümberkujundamist, eesmärgiga hõlbustada teatavaid viivislaenude suuremahulisi väärtpaberistamisi.

Sotsiaalpartneritega konsulteerides koostatud reformiga nähakse ette professionaalsete lütseumide loomine, uued õppekavad ja tööturu olukorra parem kindlaksmääramine. Reformi oluline element on ka täiskasvanuharidust pakkuvate asutuste akrediteerimine ja kvaliteedikontroll. Samuti parandavad ametiasutused reformi käigus õpipoisiõppe raamistikku.

TOOTETURUD JA KONKURENTSIVÕIME

Ametiasutused jätkavad tööd oluliste algatustega, millega parandatakse majanduslikke raamtingimusi, et suurendada konkurentsivõimet ja toetada majanduse taastumist pärast koroonaviiruse puhangut. Selle saavutamiseks on nende eesmärk saada peatselt valmis uus majanduskasvu strateegia, kehtestades reformimeetmed peamistes poliitikavaldkondades, et suurendada erasektori tootlikkust ja saavutada kestlik majanduskasv.

Hoolimata mõningatest viivitustest edeneb investeerimislubade reform jõudsalt. Ametiasutused täitsid edukalt kohustuse vaadata läbi häiringute liigitamine ja vajaduse korral tühistada see aegsasti enne **2021. aasta keskpaigaks** seatud tähtaega. Peale selle:

- kontrolliraamistiku seaduse rakendamine, mis oli **2020. aasta keskpaiga konkreetne kohustus**, edeneb kokkulepitud prioriteetsetes valdkondades pidevalt, kuigi osa tööst on veel pooleli. Euroopa institutsioonid kutsusid ametiasutusi üles töötama järgmise aruande esitamise ajaks välja ajakava selle töö lõpuleviimiseks, sealhulgas võtma vastu kõik vajalikud õigusaktid. Ametiasutused kohustusid 2021. aasta lõpuks laiendama raamistikku neljale ülejäänud valdkonnale. Selle täielik kasutuselevõtt oleks oluline samm, sest see vähendaks vajadust eelkontrollide järele ilma tervisenõudeid ja ohutusstandardeid ohtu seadmata;

- edeneb investeerimislubade andmise korra lihtsustamine, mis on **2020. aasta keskpaiga konkreetne kohustus**, kuigi mõningase viivitusega. Ametiasutused võtsid vastu esmased õigusaktid esmatootmissektori tegevuse lihtsustamiseks ning varsti on oodata teiseseid õigusakte. Enamiku ülejäänud sektorite tegevuse lihtsustamise ettepanekud on esitatud ja esmased õigusaktid võetakse eeldatavasti peatselt vastu. Järgmise aruande esitamise ajaks kutsutakse ametiasutusi üles töötama välja ajakava kõigi vajalike teiseste õigusaktide vastuvõtmiseks kõikides sektorites ning väheste järelejäänud tegevuste lihtsustamiseks;

- lisaks sellele on pakkumismenetluse keerukuse tõttu edasi lükkunud IT-süsteemi kasutuselevõtt investeerimislubade raamistiku toetamiseks, **mis on 2019. aasta lõpu konkreetne kohustus** . Sellest hoolimata loodavad ametiasutused, et kui kohtule rohkem vaideid ei esitata, kirjutavad nad peagi lepingule alla.

Jätkub finantsabiprogrammide raames algatatud peamiste ettevõtluskeskkonna reformide rakendamine, kuigi teatavates piirkondades esineb koroonaviiruse puhangu tõttu mõningaid viivitusi. Edeneb töö väliste keskkonnahindajate sertifitseerimise raamistiku loomisel, mis on olnud pooleli alates Euroopa stabiilsusmehhanismi programmi lõpust, ja välisinspektorite sertifitseerimisel, kuigi vajalikke teiseseid õigusakte ei ole veel vastu võetud. Ametiasutused vaatavad läbi ka teematurismile ja piimaturule loa andmise sätteid, mis on väga teretulnud. Käimasolevat rakendamist toetaksid peale investeerimislubade reformi suuremat nähtavust edendavate meetmete ka tõhustatud koordineerimine ja järelevalve.

Peagi avaldatakse uus strateegia Kreeka ekspordipotentsiaali ja välismaiste otseinvesteeringute edendamiseks. Strateegia eesmärk on teha kindlaks peamised sektorid ja

eksporditurud, koordineerida tõhusalt asjaomaseid institutsioone ja tagada sidusrühmade teavitamine. Edasine areng sõltub välisministeeriumi rolli täpsustavate õigusaktide vastuvõtmisest ning konkreetsetes valdkondades vajalike tegevusstruktuuride loomisest. Impordi ja ekspordi ühtset teabesüsteemi käsitleva hanke käivitamine lükati pandeemia tõttu edasi septembri lõppu.

Ametiasutused võtavad järk-järgult lisameetmeid, et ettevõtlust veelgi hõlbustada. Eraettevõtjatele on tehtud kohustuslikuks registreerida end elektroonilise kontaktpunkti kaudu, samal ajal kui vähemusaktsionäride kaitse raamistikku tugevdati mitme kaitsemeetmega, mis käsitlevad juhatuse liikmete valimist, ametisse nimetamist ja hindamist ning rangemaid avalikustamise nõudeid.

Hiljuti ajakohastatud katastriprojekti lõpuleviimise tegevuskava rakendamine on pärast koroonaviiruse puhangust tingitud viivitusi taas alanud. Tippjuhtide ametisse nimetamine peaks varsti lõppema, katastri strateegia ettevalmistamine edeneb ja katastriarhiivide digiteerimise hange käivitatakse eeldatavasti aasta lõpuks. Maaga seotud õiguste kogumine on lõpule viidud riigist 82 % puhul ja katastriüksuste kaardistamine on lõpule viidud 33 % õiguste puhul, mis on vähem kui **2020. aasta keskpaiga erikohustus** täita 45 % õigustest. 2020. aasta oktoobriks peaks katastriüksuste kaardistamine jõudma 35 %ni. Ametiasutused valmistavad ette õigusakte, et määrata karistusi kodanikele, kes ei deklareeri oma kinnisvara ettenähtud aja jooksul, ning käimas on viimase viie katastriüksuse kaardistamise lepingu sõlmimine, mis on hilinenud kohtumenetluse tõttu. Kuigi Kreeka katastris on nüüd piisavalt töötajaid, on pärast pandeemiat vaja rohkem aega katastribüroode ja -filiaalide loomiseks. 2020. aasta oktoobri lõpuks on kavas kaotada veel kuus hüpoteeklaenude ametit ja avada üks katastribüroo (Traakia jaoks).

Kõigi ülejäänud metsakaartide avalik esitlemine, mis peaks kavakohaselt saama tehtud 2020. aasta keskpaigaks, on viibinud riiginõukogu otsustest tulenevate maakasutuse küsimusi käsitlevate õigusaktide vastuvõtmise tõttu. Seetõttu võib mitme kuu võrra edasi lükkuda katastriüksuste kaardistamise lõpuleviimine tervikuna, mille tähtaeg on nüüd 2022. aasta mai. Euroopa institutsioonid kutsusid ametiasutusi üles jätkama ülejäänud metsakaartide üleslaadimist ja kinnitamist (53 %-l riigist on kaardid juba kinnitatud), tegeledes samal ajal probleemsete valdkondadega. Ametiasutused kinnitasid, et lõpuleviidud alade puhul, mida ei muudeta, ei pöörata metsakaartide kinnitamist tagasi. Kõik ülejäänud kaardid laaditakse üles 2020. aasta detsembriks.

Kreeka valitsus on jätkanud konstruktiivset tegelemist ettepanekutega, mille eesmärk on võtta parandusmeetmeid seoses monopolidevastase juhtumiga ja täita 2020. aasta lõpu konkreetne kohustus. Ettepanekud tuleks viimaks esitada Euroopa Komisjonile turupõhisuse kontrolliks, mis oleks samm parandusmeetmete rakendamise ja juhtumi lõpetamise poole. Praegu on veel arutlusel parandused ettepanekus anda ettevõtja Public Power Corporation konkurentidele juurdepääs teatavale osale baaskoormuse tootmisest, muu hulgas seoses sellega, et tagada läbipaistev valikuprotsess, väiksemate osalejate juurdepääs mehhanismile ja üksikasjalik rakendusmehhanism.

Energeetikasektorit reguleeriv asutus kuulutas 2020. aasta keskpaiga erikohustusena võetud elektrienergia sihtmudeli rakendamise lõppkuupäevana välja 1. novembri. Sellele eelnes turu katsetamiseks mõeldud katsetamisperioodi hindamine, mille tulemusel jõuti järeldusele, et esialgu kavandatud kuupäeva (17. september) on vaja veidi edasi lükata. Euroopa institutsioonid teatavad järgmises aruandes, kuidas on kulgenud sihtmudeli kauaoodatud kasutuselevõtt. Sihtmudeliga seotud kolme turu (järgmise päeva turg,

päevasisene turg ja tasakaalustamisturg) käivitamine ja nende koostoime juba toimiva forvardturuga on suur samm nüüdisaegse energiaturu loomisel ning koos naabruses asuvate elektriturgudega sillutab Kreekale lähiajal teed.

Edusamme jätkati ka muudes Kreeka energiapoliitika valdkondades. Oluline on see, et Kreeka on algatanud tähelepanuväärse seaduseelnõu elektromobiilsuse edendamiseks, mis aitab saavutada Kreeka riiklikus energia- ja kliimakavas sätestatud eesmärke. Pruunsöel põhinevast tootmisest loobumise üldkava projekt on valmis avalikuks konsultatsiooniks. Taastuvate energiaallikate erikonto puudujääk, mis koroonaviiruse puhangu tõttu süvenes, valmistab tulevikus jätkuvalt muret. Alustati tööd Kreeta-Kreeka ühendusega, mis on oluline osa riigi pikaajalisest eesmärgist ühendada saared mandriga.

Transpordisektoriga seoses on ametiasutused ette valmistanud raudteeprojektide registri, et kõrvaldada 2014.–2020. aasta transpordi- ja keskkonnaalase rakenduskava elluviimisel tekkinud viivitused. Euroopa vastutavad ametiasutused vaatavad registri läbi. Kreeka riiklike raudtee-ettevõtjate moderniseerimine toetaks ELi edasisi investeeringuid sellesse sektorisse. Taristu- ja transpordiministeerium on riikliku transpordi üldkava valmis saanud ja heaks kiitnud.

KREEKA VARADE JA OSALUSTE HALDAMISE AMET NING ERASTAMINE

Pandeemia on toonud ametile kaasa uusi katsumusi, kuid selle töö eurorühma ees võetud kohustustega hõlmatud põhivaldkondades on jätkunud. Hoolimata pandeemia põhjustatud raskustest jätkub **pideva kohustusena** strateegilise kava rakendamine ning augustis valmistati ette äriplaani projekt aastateks 2020–2022, mille kiitis heaks ameti juhatus. Hiljuti kohandati peamisi tulemusnäitajaid, mille abil jälgitakse strateegilise kava rakendamist, et pandeemia mõju arvesse võttes määrata kindlaks nende väärtused 2021. ja 2022. aastaks. Käimas on riigi omanduses olevate ettevõtete juhatuste koosseisude läbivaatamine, **mis on 2019. aasta keskpaiga erikohustus** ja on peagi lõpule jõudmas. Riiklikule kinnisvaraettevõtjale kuuluva ameti kinnisvaraportfelli tulemuslikkus on järjest paranenud, kuid ei vasta ootustele, samal ajal kui kinnisvaraettevõtja seisab silmitsi märkimisväärsete õiguslike probleemidega. Olümpiaspordikeskuse üleviimine, mis oli **2018. aasta lõpu konkreetne kohustus**, on osutunud väga keeruliseks, kuid jätkub mitme haldus- ja hankeetapiga.

Ametiasutused on jätkanud ameti toetamist. See hõlmas toetust peamistele riigi omanduses olevatele ettevõtetele, kus pandeemia negatiivsed tagajärjed on olnud kõige rängemad (eelkõige Ateena linnatranspordi organisatsioon ja Kreeka Post), ning toetust Kreeka Posti tervendamiskavale. Ametiasutused on võtnud osana ministrite ajakohastatud suuniste koostamisest ühendust Euroopa institutsioonidega; suunised peaksid uue kava järgi valmima 2020. aasta kolmandas kvartalis ja ametiasutused kavatsevad neis selgitada oma ootusi ameti varaportfelli finantstulemuse suhtes. Ametiasutused on valinud varade ja osaluste haldamise ameti uue 5G-tehnoloogia keskse riskikapitalifondi asukohaks ning teinud Euroopa institutsioonidega põhjalikku koostööd seoses selle struktuuriga, mis tagab täiesti sõltumatu juhtimise kooskõlas ameti haldamispõhimõtetega. Oluline on tagada, et ameti õigused ja pädevus oleksid tema järelevalve alla uute struktuuride või üksuste loomise puhul kaitstud. Lisaks teatasid ametiasutused koordineerimismehhanismi raames oma kavatsusest valmistada ette tulemuslepingud, milles sätestatakse piiratud arvule riigi omandis olevatele ettevõtetele avaliku teenindamise kohustused.

Kreeka Vabariigi erastamisagentuuri (TAIPED) varade arendamise kavas sisalduvate tehingute edenemist on mõjutanud koroonaviiruse puhang, kuid enamik neist on alates juunist taastunud. Viivitused pooleliolevate tehingute ettenähtud ajakavas on küll märkimisväärsed, kuid piiratud muu hulgas tänu sellele, et agentuur jätkas pandeemia ajal tehingute lõpuleviimisega tegelemist. 10. septembril kiitis valitsus heaks varade arendamise kava korrapärase ajakohastamise. Tehingutega seotud erikohustuste täitmine edeneb järgmiselt.

- **Hellinikon:** ametiasutused teevad jätkuvalt vajalikke jõupingutusi, et saada valmis tehingu rahalise sulgemise eeltingimused, ning hakkasid 3. juulil olemasolevaid hooneid lammutama. Avaliku sektori kasutajate ümberpaigutamine on peaaegu lõpule viidud ja kohale jäänud kasutajate jaoks on kavas teha vaid mõned ümberkorraldused ning 2020. aasta veebruaris kokku lepitud Hellinikoni ala eraldamine on praegu sätestatud siduvas dokumendis. Tehingu rahaline sulgemine ootab ikka veel otsuseid kasiinole tegevusloa andmise pakkumismenetlust käsitlevates kohtuasjades , aga ka muudes kohtumenetlustes, mis käsitlevad haldusakte, mida on kavas arutada 2020. aasta septembris ja oktoobris. Osa kasiinojuhtumist on juba lahendatud riigi kasuks, kuid üks menetlus on veel pooleli; ametiasutused ootavad peagi lõplikku otsust.

- **Alimose jahisadama kontsessioon:** pärast kontsessioonilepingu allkirjastamist mais oleks tehingu rahaline sulgemine pidanud toimuma 120 päeva jooksul. Agentuuri juhatus pikendas 3. septembril 120 päeva pikkust tähtaega veel 50 päeva võrra (kuni 30. oktoobrini 2020), et anda piisavalt aega tehingu lõpuleviimiseks.

- **Hellenic Petroleum:** pärast esimese hanke ebaõnnestumist 2019. aasta keskel ja arvestades kapitalisatsiooni väärtuse hiljutist märkimisväärset langust, pidas agentuur siiski paremaks lükata tehingu algus edasi hilisemale ajale.

- **Ateena rahvusvahelise lennujaama (AIA) 30 % osaluse müük:** hankemenetlus kulges enne koroonaviiruse puhangut hästi ning üheksal investeerimisühingul oli õigus osaleda siduvate pakkumuste etapis. Siduvate pakkumuste esitamise tähtaeg lükkus siiski edasi pandeemia mõju tõttu lennutranspordisektorile. Agentuur määrab kindlaks järgmised sammud, kui olukord paraneb, aga tõenäoliselt mitte enne 2021. aastat.

- **Riiklik gaasiettevõte (DEPA):** DEPA Infrastructure'i ja DEPA Commerciali hanked, mis kuulutati välja vastavalt 2019. aasta detsembris ja 2020. aasta jaanuaris, äratasid suurt investeerimishuvi. 2020. aasta juunis otsustas agentuuri juhatus jätkata mõlema tehingu puhul siduvate pakkumuste etappi.

- **Egnatia:** erastamisprotsess jätkus, kuigi edasiminek oli ebaühtlane. Lahenduse on leidnud mõned seni lahendamata küsimused, nagu kiirteetanklate ehitamisega seotud ebakindlus ja ohtlikeks liigitatud sildade rekonstrueerimiskulud. Viimase kolme kuu jooksul on siiski tehtud väga vähe edusamme ülejäänud teemaksujaamade ehitamise lõpuleviimisel ja vajalike tööde tegemisel, et ülejäänud 14 tunnelile saaks anda kasutusloa. Euroopa institutsioonid kutsuvad ametiasutusi üles tegema järgmise aruande esitamise ajaks neis valdkondades nähtavaid edusamme.

- **Piirkondlikud sadamad:** pärast pandeemiast tingitud viivitust otsustas agentuur juunis alustada pakkumismenetlust Alexandroúpoli ja Igoumenítsa sadama aktsiate müügiks ning multifunktsionaalse terminali allkontsessiooni andmiseks Kavala sadamale.

AVALIK HALDUS JA DIGITAALNE JUHTIMINE

Jätkub avaliku sektori tippjuhtide ametisse nimetamine ning pädevuse delegeerimist poliitiliselt tasandilt mittepoliitilisele tasandile rakendatakse tõhusalt. Pärast 13 alalise sekretäri ametisse nimetamist peaks valikumenetlus rände- ja varjupaigaministeeriumi viimase ametikoha täitmiseks varsti lõpule jõudma. Ministeeriumide direktorite valimise protsess peaks peatselt taaskäivituma valikukomisjonidega, kuhu kuuluvad nüüd ka hiljuti ametisse nimetatud alalised sekretärid. Ette on valmistatud eelnõu avaliku sektori üksuste kõrgema juhtkonna ametikohtade ühtse valikumenetluse kehtestamiseks, mis võetakse eeldatavasti vastu septembris ja mis jõustub 2020. aasta oktoobris. Enne ELi fondide uut programmitöö perioodi (2021–2027) on oodata selgust ELi struktuurifondide haldamisse kaasatavate juhtide valimise protsessis, mille puhul on tekkinud tõsiseid viivitusi. 2019. aastal vastu võetud täidesaatva riigi seaduse oluliseks uuenduseks olevat pädevuse delegeerimist poliitiliselt tasandilt mittepoliitilisele tasandile, kohaldatakse tõhusalt alates selle jõustumisest 2020. aasta veebruaris ning ametiasutused kaaluvad täiendava pädevuse delegeerimist.

Kõnealusel läbivaatamisperioodil on tehtud suuri edusamme personalijuhtimissüsteemi väljatöötamisel, mis on 2019. aasta lõpu konkreetne kohustus, kuid mis eeldatavasti täidetakse 2020. aasta lõpuks. See tegevus hõlmab digitaalsete organisatsiooniskeemide ja ametijuhendite väljatöötamist kogu valitsemissektoris. Seda protsessi on mõjutanud pandeemia tõttu kehtestatud liikumispiirangud, kuid üldiselt on tehtud tublisid edusamme. 2020. aasta augustiks oli oma digitaalse organisatsiooniskeemi välja töötanud üle 1 500 valitsemissektori üksuse, mis moodustab ligikaudu 80 % kõigist üksustest (sealhulgas enamik suuri üksusi) ja kus töötab 85 % töötajatest. Enamikus ülejäänud suurematest üksustest viiakse see kavakohaselt lõpule 2020. aasta oktoobri lõpuks. Ligikaudu 75 % ametikohtade puhul on loodud seos ametijuhendi ja töötaja vahel ning ametiasutused kavatsevad luua selle seose kõigi valitsemissektori üksuste ametikohtade jaoks 2020. aasta lõpuks.

Novembris on kavas vastu võtta reform, millega suurendatakse riigiteenistujate valiku ülemnõukogu suutlikkust. Reformiga kehtestatakse sidus ja ühtne töölevõtmise kord. Ametiasutused vaatavad põhjalikult läbi ka liikuvuskava. Sellega seoses tekitab muret hiljuti lisatud säte,[8] mis võimaldab lähetada väljaspool liikuvuskava kuni 80 ametiisikut, kuna sellega võidakse luua pretsedent ajutiste värbamismenetluste loomiseks.

Koroonaviiruse pandeemia tõttu on veidi edasi lükkunud uuesti kodifitseeritud tööõiguse seadustiku ja tööalaste regulatiivsete sätete seadustiku vastuvõtmine, mis on 2020. aasta keskpaiga konkreetne kohustus. Ametiasutused kavatsevad õigusaktid vastu võtta 2020. aasta novembriks. On väga teretulnud, et kodifitseerimisprotsessi kasutatakse võimalusena vaadata läbi ja ajakohastada mõnesid tööõiguse valdkondi, mille hulgas on uued töövormid ja tööinspektsiooni roll (vt eespool).

Seoses õigusaktide kodifitseerimisega teeb keskne kodifitseerimiskomitee pärast selle taastamist 2020. aasta mais edusamme mitmes valdkonnas. Komitee lõpetas ja avaldas juulis õigusaktide kodifitseerimise käsiraamatu ning koostas iga-aastase kodifitseerimiskava projekti 2021. aastaks. Kava kiidetakse eeldatavasti heaks septembris. Euroopa institutsioonid soovitasid ametiasutustel lisada kavasse erakondade rahastamise õigusraamistiku. Riikliku õigusaktide kodifitseerimise portaali (2022. aasta keskpaiga konkreetne kohustus) hange käivitati 2020. aasta juunis ja lepingu allkirjastamine peaks toimuma aasta lõpus.

[8] ELT A 148, 31.7.2020, artikkel 86.

Alaliste töötajate palkamine on pandeemia tõttu edasi lükkunud, samas kui ajutiste ametikohtade kavandatud vähendamine pärast nende muutmist alalisteks ametikohtadeks ei ole veel teoks saanud. Enamiku uute alaliste töötajate töölevõtmise eesmärk on tugevdada riiklikku tervishoiusüsteemi, sõjaväekoole ja avaliku sektori tulude sõltumatut asutust. Alaliste töötajate värbamine on 2020. aastal siiski ligikaudu 40 % kavandatust väiksem, samal ajal kui ajutiste töötajate arv püsis 2020. aasta esimesel poolel eelmise aastaga võrreldes stabiilsena. Ajutiste ametikohtade kavandatud vähendamine pärast nende muutmist alalisteks töökohtadeks peaks vähemalt alaliste lepingutega palgatud haridustöötajate puhul toimuma 2020. aasta septembri lõpuks. Euroopa institutsioonid kutsuvad ametiasutusi üles viima enne järgmist läbivaatamistähtaega ellu allesjäänud ajutiste ametikohtade kavandatud vähendamine. Samal ajal teevad ametiasutused alaliste ametikohtade kaotamiseks ajutiste töötajate põhjaliku analüüsi, mis peaks valmima 2020. aasta oktoobriks, ning kavatsevad aasta lõpuks kehtestada ajutiste töötajate aastase ülemmäära.

Ministeeriumidevaheline komitee, mille ülesanne on tugevdada keskset kontrolli palgaastmestiku ja värbamismenetluse üle, on moodustanud kolm töörühma. Neilt oodatakse, et nad keskenduksid täpse ülevaate andmisele kõikidest palka ja värbamist käsitlevatest sätetest, et ministeeriumidevaheline komitee saaks esitada ettepanekuid selle kohta, kuidas vähendada kõrvalekaldeid ühtsest palgaastmestikust ja värbamismenetlusest.

Avaliku halduse ja majanduse kui terviku ulatuslik digiüleminek jääb ametiasutuste prioriteediks. Et neid jõupingutusi toetada, on ametiasutuste eesmärk avaldada varsti avalikuks konsultatsiooniks uus terviklik riiklik digiteerimisstrateegia (nn digivaldkonna piibel). Strateegia abil peaks loodama umbes 300 projektist koosnev register ja kehtestatama portfellihaldussüsteem nende rakendamise jälgimiseks. Tähelepanu keskmes on digioskuste täiendamine, tehingute digiteerimine, avalike IT-süsteemide koostalitlusvõime ja stabiilsuse suurendamine ning ühenduvuse puudujääkide kõrvaldamine. Ametiasutused esitasid ka uuendusliku ettepaneku 5G-tehnoloogia tööstusliku rakendamise ökosüsteemi arendamiseks (vt eespool).

Mitut projekti on juba alustatud. Ametiasutused on lõpule viinud protsessi lihtsustamise riikliku programmi loomise, mille eesmärk on leevendada kodanike ja ettevõtjate halduskoormust. Avalik portaal gov.gr pakub praegu umbes 610 teenust, üle 110 võrra rohkem kui pärast viimast läbivaatamist, ning umbes 40 uut teenust on ettevalmistamisel. Peatselt on kavas vastu võtta uus digitaalse juhtimise koodeks, et luua terviklik digipoliitika õigusraamistik. Käsitletakse ka digitaristu ja -ühenduvusega seotud küsimusi. Samuti on ametiasutused teinud esimesi samme georuumiliste andmete digiteerimiseks.

ÕIGUSKÜSIMUSED JA KORRUPTSIOONIVASTANE VÕITLUS

Käimas on üleminek dokumentide kohustuslikule elektroonilisele esitamisele ja töötlemisele. Ametiasutused koostasid digivaldkonna algatuste loetelu. Ülesanded, mis tuleb täita 2020. aasta septembri lõpuks, hõlmavad mitme maksejõuetusega seotud dokumendi konsolideerimist ning karistusregistri väljavõtete ja abielulahutuse tõendite elektroonilist väljastamist. Samal ajal tehakse jõupingutusi, et rakendada digiallkirjade andmise mehhanismi, mis parandab märkimisväärselt teadete tõhusat ja kiiret edastamist ning suurendab nende õiguskindlust.

Integreeritud kohtuasjade haldamise süsteemi teise etapi hankemenetlus, mis oli 2020. aasta keskpaiga konkreetne kohustus, on nüüd kavas lõpule viia 2020. aasta

detsembriks. Menetlust pikendati koroonaviiruse pandeemiast põhjustatud häirete tõttu. Pakkumused on esitatud ja ametiasutused tegelevad nende hindamisega. Projekt on kavas lõpule viia 36 kuu jooksul alates lepingu sõlmimisest.

Ametiasutused võtsid vastu õigusaktid tsiviil- ja halduskohtutes erikodade loomiseks ning jätkavad muid olulisi algatusi, et suurendada õigusemõistmise tulemuslikkust ja tõhusust. Erikodade loomine Ateena ja Thessaloníki tsiviilkohtutes võimaldaks muu hulgas tegeleda majanduslikult tähtsate juhtumitega. Õigusaktid võimaldavad ka suuremates halduskohtutes ja teatavates magistraadikohtutes luua erikodasid, mis tegeleksid leibkondade maksejõuetuse juhtumitega. Täielik aruanne nimetatud õigusaktide kohaldamise kohta esitatakse eeldatavasti 2020. aasta oktoobri lõpuks. Samuti võtsid ametiasutused vastu kontrollikoja kodukorra ning jätkavad kohtutöötajate koodeksi ning kohtunike staatuse ja kohtute korralduse koodeksi ettevalmistamist, tehes neisse muudatusi, mis peaksid aitama parandada õigusemõistmise toimimist ja muude kohtureformide edukust. Kohustuslik vahendamismenetlus on täielikult jõus alates 1. juulist 2020 ja 2020. aasta novembriks tuleb koostada tegevuskava, milles kirjeldatakse üksikasjalikult vajalike meetmete rakendamist. Lisaks võtsid ametiasutused 2020. aasta juunis vastu õigusakti statistiliste andmete kogumise üksuse JustStat loomiseks ja kavatsevad 2020. aasta detsembriks koostada asjaomased teisesed õigusaktid.

Riiklik korruptsioonivastase võitluse kava on andnud lootustandvaid tulemusi. Hiljutine oluline samm on rakendada 2020. aasta juunis tööle riiklik auditi ja aruandluse koordineerimisasutus (ESOEL), mille ülesanne on koordineerida korruptsioonivastast võitlust riikliku läbipaistvusasutuse egiidi all. Tervishoiu- ja riigihangete sektoris töötatakse välja valdkondlikke korruptsioonivastaseid kavasid, mis aitavad kaasa rahaliste vahendite, sealhulgas taaste ja vastupidavuse rahastamisvahendi vahendite tõhusale haldamisele. Riiklik läbipaistvusasutus tugevdas oma portfelli teadlikkuse suurendamise sammast ning on teinud edusamme avaliku sektori sisekontrollisüsteemide, riikliku usaldusväärsuse süsteemi ja lobitöö reguleerimise parandamisel. Asutus peaks hakkama täielikult toimima 2020. aasta novembriks. Ametiasutused on loonud riikide korruptsioonivastase ühenduse (GRECO) soovituste rakendamise järelevalveks komitee, kuid pärast pandeemia puhkemist jääb projekt tõenäoliselt ajakavast maha.

Avalikustatud on aruanne erakondade rahastamise kohta 2018. aastal ja esimest korda määrati trahvid üheksale erakonnale. See on suur samm poliitilise maastiku läbipaistvamaks muutmise poole. Aruandes esitati üksikasjalik teave uuritud avaliku sektori vahendite omastamise kohta. Komitee töö 2019. aastal, mis oli mitmete valimiste aasta, on koroonaviiruse pandeemia tõttu edasi lükkunud ja peaks algama 2020. aasta oktoobris.